

CEE i OTAN: cap a una redefinició

Potser la CEE du l'OTAN. O potser és a l'inrevés. De segur, però, 1986 serà l'any en què el debat iniciat durant el 85 arribarà a un moment clau.

Josep M. Sanmartí

Si preguntàrem ara a qualsevol ciutadà d'aquest estat quins són els dos esdeveniments més importants de 1985 i amb més repercussions, de cara al 1986, diria sense dubtar que són l'ingrés d'Espanya a la CEE i el debat sobre l'OTAN. I tindria tota la raó, perquè els dos fets són els que han tingut més impacte en l'opinió pública i, alhora, més transcendència per a l'encara jove i tendra democràcia espanyola.

De fet, l'entrada a la CEE i la proposta tan discutida de romandre dins l'OTAN (en unes circumstàncies particulars) són els dos elements que definiran a grans trets la situació social, econòmica, cultural i política d'Espanya durant les dècades vinents. Abandonats definitivament els festeigs tercermundistes dels primers anys de la transició, Espanya s'arreglera ara sense embuts i de la mà del PSOE amb les grans potències occidentals i participa amb tot el dinamisme de què és capaç en el relleu tecnològic-econòmic occidental, simbolitzat en el projecte «Eureka» i potser en l'anomenada «Guerra dels estels» dels americans.

En conseqüència, res de neutralismes improductius i cars de mantenir. La tesi és simple: si es vol participar plenament en els progressos del capitalisme democràtic occidental, que els seus profetes anuncien a cavall de les noves tecnologies, cal participar també en muntatge defensiu del sistema. És a dir, la CEE

nir el portaveu dels interessos llatinoamericans davant la CEE, però tothom sap que li manca capacitat econòmica i influència política per poder fer un paper destacat davant de les grans potències.

Ara bé, l'altra vessant d'aquest gir espectacular de l'economia i la política espanyoles és la del seu protagonista, el PSOE. El «canvi» socialista ha resultat al capdavant tan espectacular, que les seves bases i els seus votants no ho acaben de pair. I els seus ad-

Noves propostes del PSOE que han despertat el moviment per la pau.

du l'OTAN, o a l'inrevés, ningú no ho sap ben bé. «L'única rereguarda no atlantista i no comunitària que es reserva el govern socialista és Amèrica Llatina, si bé també en aquest continent s'observa un replegament palès de les antigues simpaties revolucionàries (Nicaragua, Perú o Cuba) i un acostament als règims democràtics conservadors, especialment Argentina, Colòmbia i Mèxic. El govern espanyol ha expressat sovint la il·lusió d'esdeve-

versaris, tampoc. La dreta es mostra especialment desconcertada en veure envaït el seu terreny per una força que fins ara ben poc sostenia posicions esquerranes força radicals. Les noves propostes del PSOE, i sobretot les que es refereixen a l'OTAN, han capgirat de tal manera el panorama intern, que ara aquest resisteix les anàlisis més sofisticades i obre una dinàmica caracteritzada per la seva fluïdesa. Amb la nova estratègia socialista pot pas-

sar qualsevol cosa, ja que no hi ha indicacions ideològiques segures, ni, segons com, programàtiques.

1986 serà l'any de retre comptes d'aquest nou plantejament i llavors es podrà valorar millor la reacció dels ciutadans, que al cap i a la fi són els que manen, segons diu ben clar la Constitució de 1978. La impressió més generalitzada en acabar l'any 1985 és que l'electorat deixarà les coses tal com són, aprovarà massivament l'entrada a la CEE (malgrat l'IVA i altres inconvenients i pronòstics negres) i que s'enfrontarà profundament en la qüestió de l'OTAN. El PSOE tindrà, doncs, segurament l'ocasió de completar l'operació de reconversió interna i d'arreglera amb els països desenvolupats democràtics. I la dreta disposarà de quatre anys més per intentar refer la seva unitat i assaltar el poder el 1990, cal suposar que per la via de les urnes i dels escons. El centre que Miquel Roca s'afanya a reconstruir, tindrà una oportunitat per rompre un sistema, en el qual socialistes i populars s'han acostumat massa a repartir-se el bacallà, allà on sigui.

1985 ha estat un any de trànsit cap a un nou model de societat democràtica i cap a una redefinició molt seriosa de les posicions internacionals d'Espanya en tots els ordres, i no solament en el diplomàtic. 1986 ha d'acabar d'estructurar aquest model a través sobretot del referèndum sobre l'OTAN, que determinarà els vincles amb els nostres aliats del futur i la política de defensa, de les eleccions generals i del procés d'adaptació al Mercat Comú Europeu. El problema serà esbrinar fins a quin punt aquest nou sistema respecta l'autonomia d'Espanya en el complex joc internacional, o fins a quin punt hi ha una supeditació plena als més poderosos dels poderosos. □